

Mijn naam is Leentje Vandenbussche. Ik ben kunstenaar en communicatie-medewerker bij Hiros. Sinds maart heb ik die dubbele pet op. Iets waar ik toch wat aan moest wennen. In #2 wil ik u graag vertellen over mijn kennismaking met Fabrice Samyn en ons samenwerken naar de première toe van *A Breath Cycle*.

#2 FABRICE SAMYN

Ik merk op dat de beweging van beeldende kunst naar theater eerder uitzonderlijk is geworden. Tenminste voor gevestigde beeldende kunstenaars die pas laat ('laat', een dikke tien jaar na afstuderen) die keuze maken. Mij doet het denken aan de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Een Joseph Beuys, Marcel Duchamps, Marcel Broodthaers of Andy Warhol. Performatieve elementen kruisten hun artistiek traject en evolueerden soms tot volwaardige, en zelfs iconische performances. Ik vraag Fabrice of hij boegbeelden heeft van kunstenaars die deze brug hebben geslaan. (Terzijds, hij loopt niet warm van mijn kunstgeschiedenistor. Gewoonlijk is hij daar niet rouwig om -zoals zijn beeldend werk met verve van getuigt- maar vandaag wilt hij het enkel over zijn eigen project *A Breath Cycle* hebben, zoveel is duidelijk.) Toch beantwoordt hij kort en overtuigend mijn vraag met: Sophie Calle.

Tuurlijk, Sophie Calle! Ik ben verlegen om mijn mannelijk gekleurd beeld op de kunstgeschiedenis. Sophie Calle!

Maanden later lees ik een artikel over haar in *The Guardian*. Ze blijkt inmiddels 64 jaar is en dat haar eerste overzichtstentoonstelling in Amerika, weldra plaats zal vinden. Ze klinkt nog even scherp en vinnig zoals ik me haar herinner. Het eerste werk dat me bij het lezen meteen weer helder voor de geest staat, is *Couldn't Catch Death*. Een video van haar stervende moeder die ik exemplarisch

acht voor haar oeuvre. Ze deelt iets heel intiem met de toeschouwer, maar niet zonder een mysterieuze, intelligente en knipogende toets. De titel verwijst naar de laatste adem van haar moeder die ze niet wist te vereeuwigen op film. Hoewel de camera liep, en ze geen minuut

van haar moeders zijde is weggegaan, wist de dood aan het beeld te ontsnappen. Onze adem laat zich blijkbaar niet zo gemakkelijk pakken.

Samyn wordt reeds een klein decennium gerepresenteerd door Galleries *Meessen Declercq* in Brussel en *Sies + Höke* in Düsseldorf. In het oeuvre dat hij ontwikkelde is geen medium hem vreemd om zijn geliefde grootse thema's te verbeelden. Met tekeningen, olieverf schilderijen, installaties, beeldhouwwerken, fotografie en video, snijdt hij grootse abstracte onderwerpen aan zoals tijd of licht.

Daarnaast schrikt hij er niet voor weg om enkele complexe vraagstukken in zijn kunstwerken te bevragen zoals de kloof tussen idolatrie en iconoclasme of het problematische van afbeelden vandaag. Voor zijn performance debuut weet hij ons twee uur lang in de ban te houden met niets meer of minder dan 'ademhalen'.

De plannen van Fabrice moest ik een keer of tien lezen alvorens het opzet helemaal te begrijpen. Alles is heel precies omschreven en met elkaar verbonden. Ieder woord is van tel. Toch proberen we samen een meer compacte versie te maken. Maar wat schrikt het minst af? Als we de organische beweging als leidraad nemen, dan moeten we van de hak op de tak springen tussen de vele deelperformances. Idealiter, kunnen we daarbij per onderdeel nog een korte toelichting geven van de gemeenschappelijke en aan elkaar verschillende eisen en doelen, hoe deze gerealiseerd worden en door wie. Maar in dit geval dreig je snel de draad te verliezen tussen alle verschillende elementen.

Alternatief is een helder schematisch overzicht wat op zijn beurt als nadeel heeft dat het megalomane karakter van de productie helemaal open en bloot komt te liggen. Wie krijgt het niet benauwd bij dit bataljon aan professionelen en vrijwilligers, en de daarbij behorende organisatie, training, catering en planning. Vanuit beiden invalshoeken bekeken, deed het me meer als eens afvragen of dit allemaal noodzakelijk was? Fabrice?!

Echter hoe beter ik het project leerde kennen, hoe logischer alles mij voorkwam. (Een eigenschap die ik overigens ten zeerste waardeer als een kunstwerk mijn fascinatie weet te strikken.) Zo bestaat de performance uit een combinatie van verschillende *Breath Pieces*. Een van de *Pieces* die ik u mag prijsgeven (daar hij niet voor publiek wordt opgevoerd) is de oudste *Breath Piece #3* (°2013). Hierbij vraagt Fabrice een oudere man met Alzheimer om zijn ademhaling hardop te tellen. Voor elk opgesomd nummer maakt hij een tekening op het gezicht van de zieke. *Breath Piece #3* eindigde bij nummer 16. De laatste in- en uitademhaling alvorens hij zijn tel verloor.

In analogie van de *Breath Pieces* maakte Fabrice ook de *Calendar Pieces*. Even consequent, gewikt en gewogen, gaat hij er te werk. Toeval zit in veel maar niet in alles wat vastgelegd kan worden. Fabrice onderbouwd moeiteloos (en zonder duimzuigerij) iedere keuze. Bijvoorbeeld waarom bij die actie een professionele acteur nodig is of net een vrijwilliger. Geen enkel beeld, licht ontwerp, beweging werd niet op voorhand georkestreerd en dat maakt *A Breath Cycle* een harmonisch en fascinerend gebeuren van iets zo gewoon en alledaags, als inademen en uit.

Fabrice Samyn, *A Breath Cycle*.

**PREMIERE 18 & 19 oktober, PLAYGROUNDFESTIVAL (STUK), Leuven.
21-22 april Kaaitheter, Brussel.**